

پیام‌های آسمان چه پیامی دارند؟

رویکردهای جدید در کتاب‌های پیام‌های آسمان

سالگی برای پسران، شروع می‌کنند به شک کردن درباره هر چیزی که در ذهنشان وجود دارد.

موضوعات فطری در دوران کودکی و نوجوانی به اثبات نیاز ندارند. رویکرد فطرت‌گرا یکی از اصلی‌ترین رویکردهای کتاب دوره متوسطه است. رویکرد فطرت‌گرا یک پیام دارد: آنچه را دانش‌آموز به آن معتقد است اثبات نکنید.

در کتاب‌های درسی فعلی درس‌های توحید و خداپرستی داریم، اما اثبات نداریم. رویکرد این کتاب‌ها آموزشی است، کاری به محتوا ندارد. مثال بحث معاد را عرض می‌کنم. سؤال‌های دانش‌آموزان در حیطه معاد چیست؟ می‌گوید خانم اجازه! برزخ چگونه است؟ آقا اجازه! فلان جور آدم‌ها در قیامت به چه شکل‌اند؟ آدم در برزخ به چه شکل است؟ در قبر چه اتفاقی می‌افتد؟

دانش‌آموز از شما اثبات نمی‌خواهد، هیچ وقت نمی‌خواهد اثبات کنید که آدمی بعد از مرگ برانگیخته می‌شود.

اصل موضوع معاد فطری است و انسان بدون استدلال آن را قبول دارد. باید دانش‌افزایی کنیم. باید آنچه را دانش‌آموز نمی‌داند به او یاد بدهیم. در موضوع توحید هم همین‌طور است. در کتاب‌های جدید درباره خداشناسی دو گزینه را به سه گزینه تبدیل کرده‌ایم. کتاب‌های قبلی می‌گفتند: «خدا هست».

دو گزینه بود. دو واژه کنار هم بود. این را به سه گزینه تبدیل کرده‌ایم:

خدا ناظر است.

خدا غفور است.

خدا حکیم است.

رویکرد انگیزه‌بخشی در مباحث احکام

درس‌های احکامی کتاب همگی برای دو جلسه طراحی شده‌اند؛ چون بخش اول در قالب اول موضوع اعتقادی و اخلاقی است، بخش دوم تمرین احکام است. مثلاً در درس روزه، ابتدا در باب فضیلت ماه مبارک رمضان صحبت

در کتاب‌های تعلیمات دینی دوره راهنمایی تحصیلی سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۸۸، کتاب سال اول ۲۲ درس داشت، کتاب‌های دوم و سوم هر کدام ۲۰ درس. یعنی دانش‌آموز دوره راهنمایی روی هم رفته ۶۲ درس دینی یا ۶۲ موضوع می‌خواند. در کتاب‌های جدید از آن ۶۲ موضوع ۳۰ موضوع حذف شده و موضوعات جدید به جایشان آمده‌اند. پس ۳۲ موضوع هم بین کتاب‌های جدید و قدیم مشترک است. در کتاب‌های سابق درس خداشناسی داشتیم، الان هم داریم. خداشناسی، معاد، تیمم و وضو. این‌ها بحث‌های مشترک هستند. برخی مباحث نیز حذف شده‌اند؛ مثل حج، خمس و زکات. رویکردهای کتاب‌های جدید را در سه دسته می‌آوریم:

رویکرد توصیفی در مباحث اعتقادی

درباره دروس مشترک باید بگوییم درس‌هایی داشتیم که در کتاب‌های پیشین بوده و حالا هم هست، اما با زاویه نگاه جدید آمده است. اگر درس خداشناسی را با همان شیوه دوباره تدریس کنیم، دانش‌آموز به اشکال برمی‌خورد، چرا؟ در آن کتاب‌ها چهار درس خداشناسی در کل دوره راهنمایی داشتیم. با این درس‌ها می‌خواستیم بگوییم دنیا مجموعه‌ای منظم است و هر مجموعه منظم به ناظمی نیاز دارد. دنیا یک پدیده است. بنابراین، هدف اثبات اصل وجود خداوند تبارک و تعالی بود. در تمام این دروس یک هدف را دنبال می‌کردیم و آن اینکه خدا هست.

شما در دوران تدریس خودتان چند دانش‌آموز سراغ دارید که پیش فرض ذهنی‌شان انکار خدا باشد. موضوع خداشناسی فطری است. دانش‌آموز در دوران طفولیت و کودکی و پیش از بلوغ هیچ تردیدی در این باره ندارد. بچه‌ها یک سال بعد از بلوغ جسمی‌شان، میانگین ۱۴ سالگی برای دختران و آغاز ۱۶

با مجله‌های رشد آشنا شوید

مجله‌های رشد توسط دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش تهیه و منتشر می‌شوند:

مجله‌های دانش‌آموزی

(به صورت ماهنامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

رشد کودک (برای دانش‌آموزان آمادگی و پایه اول دوره دبستان)

رشد نوجوان (برای دانش‌آموزان پایه‌های دوم و سوم دوره دبستان)

رشد دانش‌آموز (برای دانش‌آموزان پایه‌های چهارم، پنجم و ششم دوره دبستان)

رشد نوجوان (برای دانش‌آموزان دوره راهنمایی تحصیلی)

رشد جوان (برای دانش‌آموزان دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی)

مجله‌های بزرگسال عمومی

(به صورت ماه نامه و هشت شماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

رشد آموزش ابتدایی • رشد آموزش راهنمایی تحصیلی • رشد تکنولوژی

آموزشی • رشد مدرسه فردا • رشد مدیریت مدرسه • رشد معلم

مجله‌های بزرگسال و دانش‌آموزی تخصصی

(به صورت فصلنامه و چهارشماره در هر سال تحصیلی منتشر می‌شوند):

- رشد برهان راهنمایی (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره راهنمایی تحصیلی)
- رشد برهان متوسطه (مجله ریاضی برای دانش‌آموزان دوره متوسطه)
- رشد آموزش قرآن
- رشد آموزش معارف اسلامی
- رشد آموزش زبان و ادب فارسی
- رشد آموزش هنر
- رشد آموزش مشاور مدرسه
- رشد آموزش تربیت بدنی
- رشد آموزش علوم اجتماعی
- رشد آموزش تاریخ
- رشد آموزش جغرافیا
- رشد آموزش زبان
- رشد آموزش ریاضی
- رشد آموزش فیزیک
- رشد آموزش شیمی
- رشد آموزش زیست‌شناسی
- رشد آموزش زمین‌شناسی
- رشد آموزش فنی و حرفه‌ای
- رشد آموزش پیش‌دبستانی

مجله‌های رشد عمومی و تخصصی، برای معلمان، مدیران، مربیان، مشاوران و کارکنان اجرایی مدارس، دانش‌جوین مراکز تربیت معلم و رشته‌های دبیری دانشگاه‌ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می‌شوند.

نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی.

تلفن و نمابر: ۰۲۱ - ۸۸۳۰۱۴۷۸

کرده‌ایم. بعد ثمرات روزه را و در بخش بعدی آن احکام روزه را بیان کردیم.

خدا انسان را معرفی کرده است. می‌فرماید: «إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ. وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ. وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ» (عادیات/۸-۶).

انسان براساس فطرت دنبال منفعت و کارهای مفید است. فرد اگر منفعت نداشته باشد کاری نمی‌کند. این را خداوند می‌گوید. خدایی که آدم را این طور آفریده است اگر فرموده «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ» (بقره/۱۸۳)، در ادامه می‌گوید: «لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ» برای اینکه تقوا پیشه کنید.

این همه آیات که در قرآن برای انداز آمده است چیست؟

رویکرد فطرت‌گرا یک پیغام دارد: آنچه را دانش‌آموز به آن معتقد است اثبات نکنید

برای اینکه انگیزه بدهد به مردم. اگر بهشت و جهنم نباشد، چقدر از مردم حاضرند عبادات را انجام دهند؟ چند درصد از دانش‌آموزان در درس دینی نمره خوب می‌گیرند؟ حال چند درصد از آن‌ها در نمازخانه مدرسه مرتب

شرکت می‌کنند و نماز می‌خوانند؟ همیشه عده‌ای هستند که یاد می‌گیرند، ولی عمل نمی‌کنند. در کتاب جدید تلاش شده است درباره روزه، نماز و همه احکام، حتماً انگیزه‌سازی در بخش اول قرار داده شود. لذا تأکید می‌کنیم که بخش اول را حتماً باید در جلسه‌ای مجزا مطرح کنیم. حتی دو جلسه برای آن بگذاریم.

رویکرد فعال‌سازی دانش‌آموزان در

فرایند تدریس

کتاب‌ها با روش تدریس فعال نوشته شده‌اند؛ یعنی قرار نیست نویسنده یا گوینده معلم خودش را تنها فرض کند. این روش تألیف فعال نتیجه‌اش می‌شود روش تدریس فعال در کلاس. روش تدریس فعال موضوع پیچیده‌ای نیست. این روش ملاکی دارد. روش تدریس فعال هر روشی است که مشارکت دانش‌آموز در تدریس را به همراه داشته باشد. برای اجرای روش فعال از معلم انتظار داریم عواملی را در نظر بگیرد:

در کتاب جدید تلاش شده
است دربارهٔ روزه، نماز و همهٔ
احکام، حتماً انگیزه‌سازی در
بخش اول قرار داده شود

در اولین جلسه دانش‌آموزان را گروه‌بندی کنیم. خیلی از دانش‌آموزان هیچ وقت در کلاس دستشان را بالا نمی‌آورند. هیچ وقت با معلم حرف نمی‌زنند. در حالی که همان دانش‌آموز با بغل دستی‌اش حرف می‌زند. گروه‌بندی باعث می‌شود بچه‌های ساکت هم در درس شریک شوند. با شما حرف نمی‌زنند اما با دوستانشان حرف می‌زنند. گروه‌ها باید بین چهار تا شش نفر باشند. گروه بیش از شش نفر دیگر استاندارد نیست.

در روش فعال این عامل مهم است که ۲۰ دقیقه در کلاس خودمان حرف نزنیم و اجازه بدهیم دانش‌آموز حرف بزند. بعضی از همکاران وقتی دانش‌آموز شروع به توضیح درس می‌کند و کمی اشتباه می‌کند فوراً رشته سخن را از او می‌گیرند و می‌گویند گوش کن این موضوع را همین طور که من می‌گویم بگو. در حالی که اگر دانش‌آموز دو کلمه نادرست می‌گوید نباید او را مؤاخذه کنیم.

در کتاب‌های جدید پیام‌های آسمان می‌کوشیم، با رعایت و در نظر گرفتن این سه رویکرد، دانش‌آموز را به موضوع دین علاقه‌مند کنیم و به سؤالات او دربارهٔ دین پاسخ دهیم.

تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی برگ اشتراک مجله‌های رشد

نحوهٔ اشتراک:

شما می‌توانید پس از واریز مبلغ اشتراک به شماره حساب ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت، شعبهٔ سه‌راه آزمایش کد ۳۹۵، در وجه شرکت افست از دو روش زیر، مشترک مجله شوید:

۱. مراجعه به وبگاه مجلات رشد؛ نشانی: www.roshdmag.ir و تکمیل برگهٔ اشتراک به همراه ثبت مشخصات فیش واریزی.
۲. ارسال اصل فیش بانکی به همراه برگ تکمیل شدهٔ اشتراک با پست سفارشی (کپی فیش را نزد خود نگه‌دارید).

◆ نام مجلات در خواستی:

.....

◆ نام و نام خانوادگی:

.....

◆ تاریخ تولد: ◆ میزان تحصیلات:

.....

◆ تلفن:

.....

◆ نشانی کامل پستی:

.....

استان: ..... شهرستان: ..... خیابان:

شمارهٔ فیش: ..... مبلغ پرداختی:

پلاک: ..... شمارهٔ پستی:

◆ در صورتی که قبلاً مشترک مجله بوده‌اید، شمارهٔ اشتراک خود را ذکر کنید:

.....

امضا:

- ◆ نشانی: تهران، صندوق پستی امور مشترکین: ۱۶۵۹۵/۱۱۱
- ◆ وبگاه مجلات رشد: www.roshdmag.ir
- ◆ اشتراک مجله: ۰۲۱-۷۷۳۳۶۶۵۶/۷۷۳۳۵۱۱۰/۷۷۳۳۹۷۱۳-۱۴

- ◆ هزینهٔ اشتراک یکساله مجلات عمومی (هشت شماره): ۱۲۰۰۰۰ ریال
- ◆ هزینهٔ اشتراک یکساله مجلات تخصصی (چهار شماره): ۸۰۰۰۰ ریال